

3.4.5 SEI I NORDSJØEN/SKAGERRAK OG VEST AV SKOTTLAND

Tore Jakobsen

tore.jakobsen@imr.no

□ Status og råd

På grunn av vandring og uklare bestandsgrenser blir sei vest av Skottland og i Nordsjøen/Skagerrak slått sammen når bestandsstørrelse, fiskedødelighet og kvote beregnes. Basert på gjennomsnitt for 1993–1998 regnes 90,6 % av fangsten i prognosene til Nordsjøen/Skagerrak når kvoten blir fordelt på område.

Ifølge Det internasjonale råd for havforskning (ICES) er bestanden i god forfatning og høstes bærekraftig. I begynnelsen av 2008 var gytebestanden beregnet til 303 000 tonn (figur 3.4.5.1). Norge og EU har vedtatt en forvaltningsplan som vil stabilisere gytebestanden mellom 200 000 og 300 000 tonn. ICES har i 2008 evalu-

ert forvaltningsplanen til å være føre var og anbefaler at den følges. Dette betyr at fangstene i 2009 må begrenses til under 139 000 tonn (125 934 tonn i Nordsjøen/Skagerrak). Det vil holde gytebestanden godt over føre-var-nivået og representerer en fiskedødelighet som vil gi høyt langtidsutbytte.

Fiskeri

Forvaltningsmessig blir sei vest av Skottland og sei i Nordsjøen/Skagerrak holdt atskilt. Seien vest av Skottland forvaltes av EU alene. Seien i Nordsjøen/Skagerrak er delt mellom EU og Norge som disponerer henholdsvis 48 % og 52 % av totalkvoten.

Kvotene fastsettes gjennom årlige forhandlinger mellom EU og Norge. Partene er blitt enige om en forvaltningsregel som sier at ca. en fjerdedel av fiskbar bestand



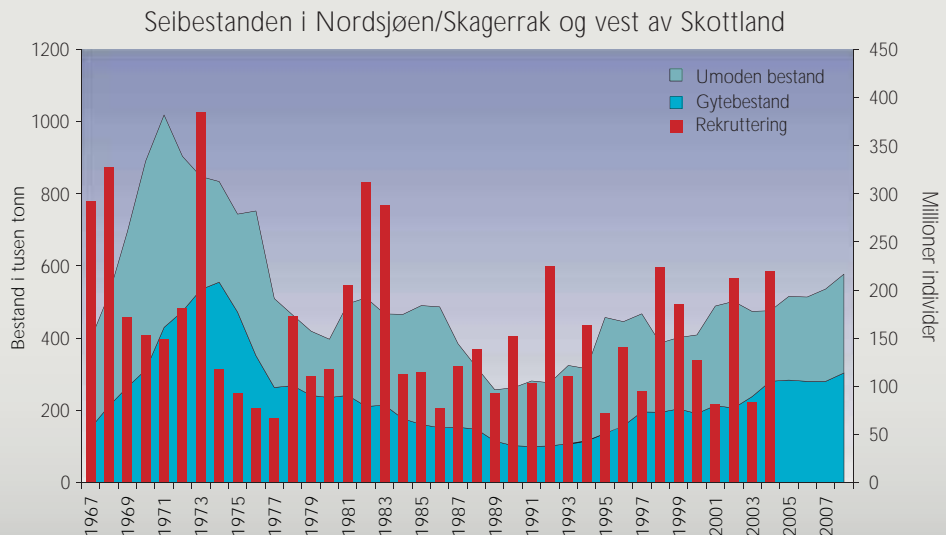
Foto: Thomas de Lange Wenneck

(3 år og eldre fisk) kan fanges så lenge gytebestanden er over føre-var-nivået.

I 2007 var totalkvoten 123 250 tonn, men bare 94 000 tonn ble landet (figur 3.4.5.2).

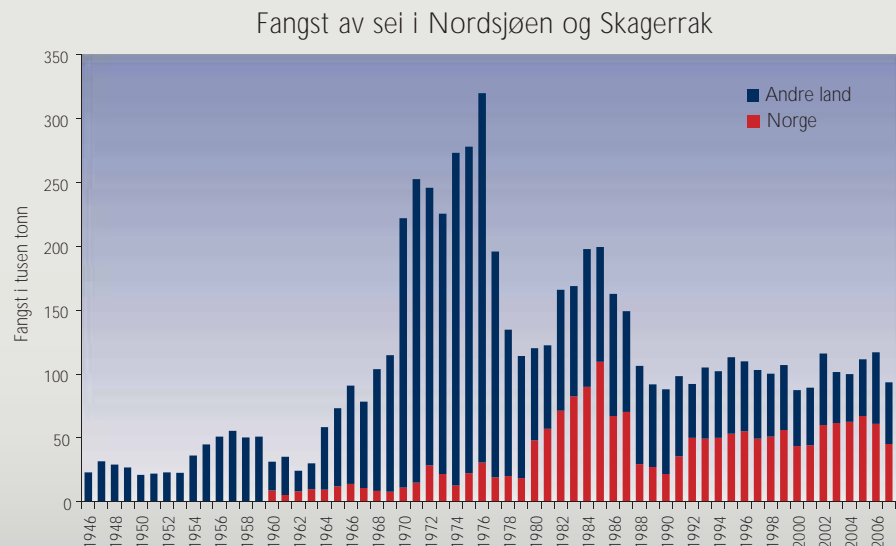
Figur 3.4.5.1

Utviklingen av totalbestand (3 år og eldre), gytebestand og rekruttering som 3-åringer for sei i Nordsjøen/Skagerrak og vest av Skottland. Development of the total stock (age 3+), spawning stock (dark area) and recruitment at age 3 (bars) of saithe in the North Sea/Skagerrak and West of Scotland.



Figur 3.4.5.2

Utvikling av fangst av sei i Nordsjøen/Skagerrak. Data for norsk fangst mangler før 1960. Development of catches of saithe in the North Sea/Skagerrak. Red part of bars shows the Norwegian catch. There are no data for Norwegian catch before 1960.



Totalkvoten for 2008 var 135 900 tonn, mens den norske kvoten var 70 668 tonn. Totalfangst var ca. 105 000 tonn, hvorav Norge tok ca. 59 000 tonn. Totalkvoten for Nordsjøen/Skagerrak i 2009 er 125 934 tonn. Norge disponerer 65 486 tonn.

Seien blir hovedsakelig fisket med bunntrål, og Norge er den dominerende nasjon. Resten tas stort sett av Frankrike, Tyskland, Skottland og Danmark. I det norske fisket blir ca. 80 % tatt med trål og ca. 15 % med garn. Ca. 5 % er småsei tatt med not på kysten.

Saithe

ICES classifies the stock as having full reproductive capacity and being harvested sustainably. SSB was below B_{pa} from 1984 to 1998 (and was below B_{lim} from 1990 to 1993), but increased in the late 1990s and is estimated to have been at or above B_{pa} since 1998. Fishing mortality has declined since 1986, and has been below F_{pa} since 1997. ICES recommends to limit landings in 2009 to 139,000 tonnes (125,900 tonnes in the North Sea/Skagerrak). For the North Sea and Skagerrak, EU and Norway have agreed on a TAC of 125,934 tonnes for 2009.

Foto: MAREANO

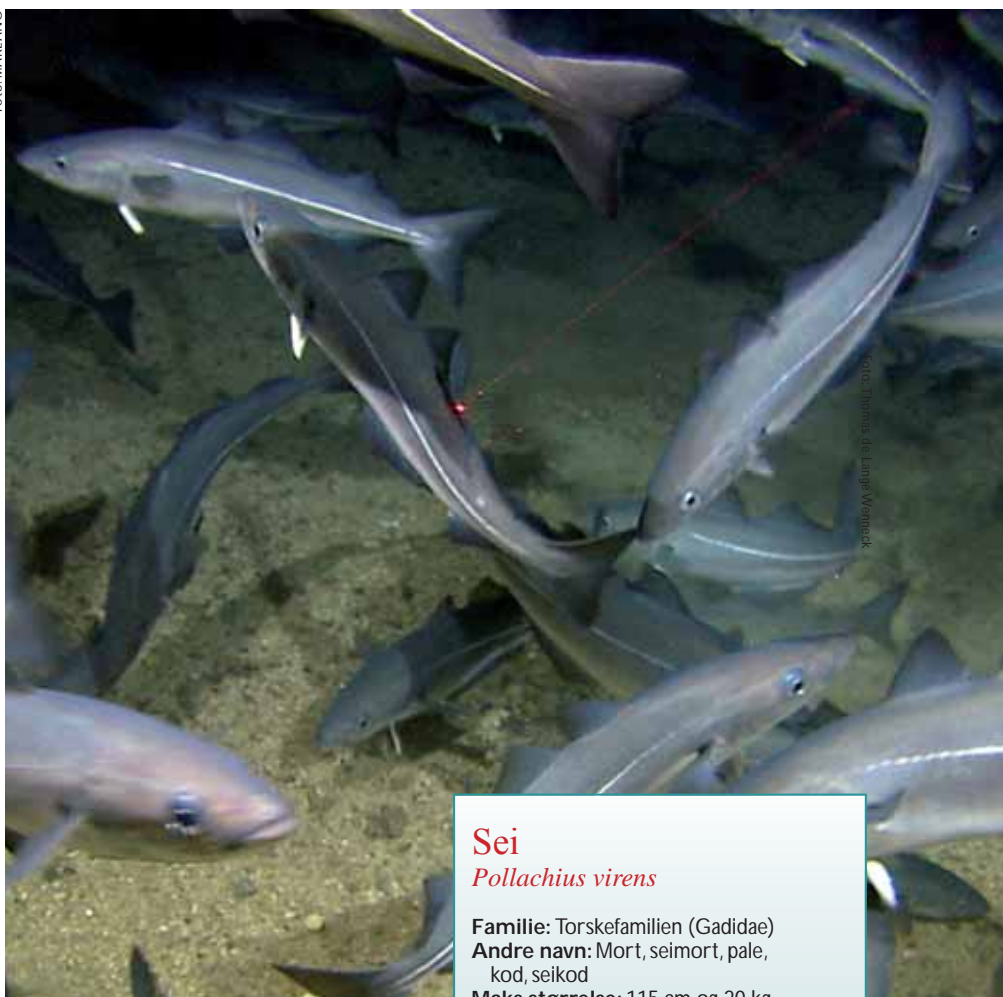


Foto: Thomas de Lange/Wenck

Sei

Pollachius virens

Familie: Torskefamilien (Gadidae)

Andre navn: Mort, seimort, pale, kod, seikod

Maks størrelse: 115 cm og 20 kg

Levetid: 20 år

Leveområde: Nordsjøen/Skagerrak

Gyteområde: Eggakanten fra vest av Shetland til Vikingbanken

Gytetidspunkt: Februar–mars

Føde: Ungfisk spiser mest krill, mens eldre spiser mest fisk

Nøkkeltall:

KVOTERÅD FOR 2009: 125 934 tonn

TOTALKVOTE/NORSK KVOTE 2009:

125 934/65 486 tonn

TOTALFANGST/NORSK FANGST 2008:

105 000/60 000 tonn

NORSK FANGSTVERDI 2007:

284 mill. kroner

Nordsjøseien gyter i februar–mars på dyp mellom 150 og 200 meter i området fra vest av Shetland, Tampen og til Vikingbanken. Larvene driver først sørover langs vestkanten av Norskerenna, men blir så ført tvers over kyststrømmen. De første observasjonene av seiyngel får vi på vestlandskysten i april–mai. Hovedutbredelsen av seiyngel er på Vestlandet, men av og til kan yngelen dukke opp langs Skagerrak-kysten, særlig når det blir produsert gode årsklasser. Den første tiden lever seien i fjæra, men etter hvert trekker den ut på dypere vann. Fra 2-årsalderen begynner den å merkes i notfisket.

Hovednæringen de første årene er ulike planktonorganismer, særlig raudåte og krill. Fiskelarver og -yngel kan også stå på spiseseddelen. Ungsei på kysten er ofte sulten etter vinteren. Det vises på leveren, som er liten og rødaktig. Mesteparten vandrer da ut fra kysten over Norskerenna til Nordsjøen. Her spiser den fortsatt en del krill, men øyepål, sild og annen fisk blir mer og mer viktig.

Nordsjøseien har tidligere vokst raskere enn seien nord for 62°N, men på grunn av redusert vekst i Nordsjøen er forskjellen nå stort sett utjevnet. Første høsten er seien ca. 20 cm, og som treåring er den blitt 35–40 cm. Den blir kjønnsmoden når den er fire til seks år gammel.

Om vinteren er den kjønnsmodne seien konsentrert på gytefeltene vest for Shetland og mellom Shetland, Tampen og Vikingbanken. Umoden sei er konsentrert langs vestkanten av Norskerenna, særlig omkring Stafjordfeltet og ved Egersund-banken og sørøstover. Om sommeren finner vi sei over hele Nordsjøplatået nord for ca. 57°N. De største tetthetene er ved ytterkantene av Nordsjøplatået. Ettersom det finnes lite ett og to år gammel sei ute i Nordsjøen, er bestanden langt mindre utsatt for utkast av småfisk enn de andre bunnfiskartene i Nordsjøen.

Sei er i hovedsak en bunnfisk som finnes på dyp ned til 300 m, selv om den også forekommer i de frie vannmasser. Stimer av ungsei kan ofte observeres i de øvre vannlagene inne ved kysten, mens den eldre seien gjerne går dypere.

Seien er en atlantehavsfisk. Foruten i Nordsjøen og vest av Skottland, finner vi bestander ved Færøyene, Island og langs norskekysten nord for 62°N. Sei kan forekomme så langt sør som til Biscaya. Det er også sei på østkysten av Nord-Amerika, fra nordligste delen av USA til Newfoundland. Seien kan vandre mye på jakt etter føde. Merkeforsøk har vist at det til tider er betydelig utveksling av fisk mellom de forskjellige bestandene i det nordøstlige Atlanterhavet.

